

25 de març de 2025

El secretari del Govern

Acord

del Govern pel qual s'aprova la memòria preliminar de l'Avantprojecte de Llei per al foment del mecenatge

L'article 36.2 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, determina que la tramitació d'un projecte de Llei requereix l'acord previ del Govern sobre l'oportunitat de la iniciativa i s'inicia a proposta del departament o dels departaments interessats, als quals correspon elaborar l'avantprojecte de Llei corresponent.

L'Acord del Govern de 22 de gener de 2019, relatiu a l'oportunitat de les iniciatives legislatives del Govern i a la seva consulta pública determina que l'acord previ del Govern sobre l'oportunitat d'elaborar un avantprojecte de Llei ha de contenir una memòria preliminar, i n'estableix el contingut.

A proposta de la consellera d'Economia i Finances, el Govern

Acorda:

Aprovar la memòria preliminar de l'Avantprojecte de Llei per al foment del mecenatge, que s'adjunta com a annex a aquest Acord.

Annex

Memòria preliminar de l'Avantprojecte de llei per al foment del mecenatge

1. Els problemes que es pretenen solucionar

A Catalunya són nombroses les entitats –associacions, fundacions, centres de recerca, etc.– que desenvolupen activitats amb finalitats d'interès general, com ara la defensa dels drets humans, l'assistència social, la inclusió social, la cultura, la llengua, l'educació, la ciència i la recerca científica, així com el desenvolupament i innovació tecnològica, l'esport, la salut, l'atenció de les persones en risc d'exclusió, el desenvolupament de la societat de la informació, la defensa del medi ambient i dels animals, les de caràcter cívic, la defensa dels principis democràtics i el foment de la tolerància, entre d'altres.

Aquestes entitats per poder desenvolupar les seves finalitats disposen d'un finançament, que en moltes ocasions prové de recursos propis –insuficients– obtinguts per particulars (persones físiques i jurídiques) o bé d'ajuts de les administracions públiques. En conseqüència, aquestes entitats pateixen certes limitacions o dificultats de finançament per realitzar les seves activitats i actuacions, que en alguns casos no poden dur a terme o les realitzen de forma parcial.

En la mesura que tenim una població envellida demandant de diversos serveis, també perquè cal atendre problemes com el sensellarisme, o bé els infants en situació de vulnerabilitat, etc. hi ha moltes entitats que desenvolupen activitats que complementen les prestades per les administracions públiques, com per exemple, en el sector sanitari i el tercer sector.

En altres àmbits, cal recordar la tasca que realitzen les associacions i fundacions en l'àmbit cultural o en el de l'educació, tenint en compte la importància de desenvolupar activitats culturals i invertir en equipaments per a tota la societat catalana, i en el foment de les llengües pròpies de Catalunya, així com valorar la important contribució dels artistes, de totes les persones que participen en el procés creatiu, i de les comunitats culturals. També cal destacar la funció de les entitats que desenvolupen activitats en l'àmbit de l'esport, que ajuden la pràctica de l'exercici físic i de l'esport, de la ciutadania en general i, en particular, atenent les persones amb discapacitats, les dones, i l'esport infantil.

Tot això sense oblidar la rellevància que té la inversió en projectes de recerca científica, tecnològica i d'innovació, com a sectors estratègics en el desenvolupament econòmic de Catalunya. Així, per exemple, cal insistir en la importància d'invertir en investigació, com hem pogut comprovar en els darrers anys a conseqüència de la pandèmia de la COVID-19. En el sector de la innovació, és necessari invertir en els reptes de futur; i en medi ambient, per exemple, per afrontar els efectes derivats del canvi climàtic.

En definitiva, la manca o insuficiència de finançament de les entitats que realitzen les activitats d'interès general pot impedir que es puguin complir plenament les seves finalitats, circumstància que, atesa la seva vinculació amb l'interès general, afecta el conjunt de la ciutadania.

Per poder assolir aquests objectius, es pot establir un nou marc de finançament en els àmbits esmentats que vagi més enllà del finançament públic. Per exemple, establint incentius fiscals es pot aconseguir l'atracció de fons privats per augmentar el finançament de les entitats esmentades i, en conseqüència, millorar la seva capacitat per desenvolupar les actuacions més necessàries per a la ciutadania.

En l'àmbit tributari, s'ha d'assenyalar que la Llei estatal 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, ja pretén fomentar la participació del sector privat en aquestes activitats d'interès general. De fet, aquesta Llei ha estat objecte de modificació recentment (Reial decret llei 6/2023, de 19 de desembre) millorant les mesures d'incentiu fiscal al mecenatge. Per tal d'anar més enllà, es considera necessari reforçar aquestes mesures amb l'adopció d'incentius específics aplicables a Catalunya, en tots els àmbits en què l'interès general és un valor ineludible.

En aquest punt, es podria definir el concepte de mecenatge com la contribució privada aportada de manera altruïsta en benefici de les activitats d'interès general.

Com s'ha exposat a l'inici, cal concebre el mecenatge en un sentit ampli, que ha de tenir en compte que s'adreça a finalitats d'interès general, com la defensa dels drets humans, l'assistència social, la inclusió social, la salut, l'atenció de les persones en risc d'exclusió, el desenvolupament de la societat de la informació, la defensa del medi ambient i dels animals, les de caràcter cívic, la cultura, la llengua, la recerca, la defensa dels principis democràtics i el foment de la tolerància, entre d'altres.

En l'àmbit de la ciència el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 9/2022, del 21 de desembre, de la ciència, que estableix al títol IX el mecenatge en recerca, desenvolupament i innovació.

Arribats a aquest punt, cal esmentar altres experiències de comunitats autònomes que han aprovat normes amb rang de llei sobre mecenatge; pel que fa a les comunitats autònomes de règim comú: la comunitat autònoma de les Illes Balears, la Comunitat Valenciana, la comunitat autònoma de Castella-la Manxa, i la Comunitat Autònoma de La Rioja.

També la Comunitat Foral de Navarra ha aprovat una norma que regula els incentius fiscals al mecenatge.

Amb tot, cal tenir en compte el marc de competències normatives de la Generalitat de Catalunya en l'àmbit dels tributs cedits, regulat en la Llei 22/2009, de 18 de desembre, per la qual es regula el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia i es modifiquen determinades normes tributàries. Aquest marc competencial que estableix les competències normatives de les comunitats autònomes és referit a l'impost sobre la renda de les persones físiques, a l'impost sobre successions i donacions, a l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i a l'impost sobre el patrimoni.

Finalment, també cal tenir en compte que l'establiment d'incentius fiscals com a instrument de mecenatge comporta, al seu torn, una disminució dels ingressos de l'Administració pública.

2. Els objectius que es volen assolir

-Que les entitats receptores del mecenatge disposin de major finançament per al desenvolupament de les seves activitats d'interès general, i ampliar l'univers de les persones beneficiàries del mecenatge més enllà de les previstes en la regulació de la Llei 49/2002.

-Fomentar la col·laboració publicoprivada en l'impuls d'activitats d'interès general.

-Garantir un tractament homogeni i coherent a les mesures de mecenatge que impulsi la Generalitat de Catalunya, perquè abasti el mecenatge en els diferents àmbits d'interès general.

-Garantir l'eficàcia i la disponibilitat pressupostària dels recursos públics.

3. Les possibles solucions alternatives normatives i no normatives

a) Opció de no fer res o mantenir la situació actual

Comporta continuar amb el mateix sistema de finançament per al desenvolupament de les activitats que es pretenen impulsar, basat pràcticament en els ajuts públics. Actualment està vigent el règim d'incentius fiscals previst a la Llei 49/2002, així com les deduccions en IRPF aprovades per la Generalitat de Catalunya.

b) Opció normativa que es considera l'alternativa preferida

Es considera que la millor opció normativa és l'aprovació en un únic text legal de tots els incentius fiscals per al foment del mecenatge i en relació amb tots els àmbits d'activitat que s'ha exposat en l'apartat 1 d'aquest annex. Així, la participació econòmica de la ciutadania i de les entitats juntament amb la de l'Administració pública pot impulsar de manera efectiva les

activitats socials, culturals, esportives, científiques, tecnològiques i de la resta d'actuacions d'interès general.

Per això, caldrà definir en primer lloc, el concepte de mecenatge i concretar els instruments necessaris per al seu desenvolupament (donacions, convenis de col·laboració empresarial, entre d'altres).

D'entre aquests instruments, cal establir un règim d'incentius fiscals per fomentar el mecenatge a Catalunya, adreçat a consolidar un sistema de col·laboració publicoprivada, en què concorri l'Administració pública, juntament amb els ciutadans, destinat a fer efectiu l'impuls de les activitats d'interès general esmentades en aquesta memòria. Pel que fa als impostos sobre els que s'haurien d'aprovar els incentius fiscals es poden considerar tant els impostos cedits per l'Estat com els impostos propis de la Generalitat. Els incentius poden consistir en deduccions o bonificacions en quota, en reduccions de base imposable o en tipus de gravamen reduïts.

Sens perjudici del règim general que es pugui establir d'incentius fiscals, seria convenient que la realització de determinats esdeveniments o projectes de rellevància especial puguin gaudir d'un benefici fiscal més elevat.

També és necessari determinar quines entitats o persones poden ser susceptibles de rebre les actuacions de mecenatge que meriten el gaudi dels corresponents incentius fiscals per als qui les realitzin. Així, es pot mantenir la llista d'entitats previstes en la Llei estatal 49/2002, de 23 de desembre, o bé ampliar a d'altres entitats sense ànim de lucre que es considerin prou rellevants, i si també ho poden ser les persones físiques en determinats àmbits, com l'artístic.

D'altra banda, també cal valorar la creació d'un òrgan col·legial que analitzi i determini les actuacions a les quals s'ha d'adreçar el mecenatge en cada moment.

I és que aquesta col·laboració o concurrència d'esforços, públic i privat, en el mecenatge es verifica clarament en els incentius fiscals: en què una part de l'aportació econòmica de mecenatge dels privats a entitats sense ànim de lucre amb finalitats d'interès general (mecenatge) comporta un retorn d'una part de l'aportació als mecenes a través dels seus impostos, retorn que assumeix la Generalitat en veure reduïts els seus ingressos en l'import de l'incentiu fiscal.

c) Opcions normatives i no normatives

Opcions no normatives d'incentivar el mecenatge passarien per la realització de campanyes de sensibilització perquè la ciutadania efectuï aportacions o donacions de forma merament altruïsta a les entitats sense ànim de lucre que es vol beneficiar.

Una altra via per millorar el finançament d'aquestes entitats seria recórrer a la via de subvencions públiques.

Aquestes opcions poden ser compatibles amb l'opció normativa considerada en l'apartat b).

4. Els impactes més rellevants de les diferents opcions considerades

a) L'impacte sobre l'Administració de la Generalitat

Per a la Generalitat de Catalunya es produeixen dos impactes: per una banda, l'impacte pot ser positiu, atès que la Generalitat pot ser una entitat beneficiària del mecenatge, així com les entitats autònomes administratives que en depenen, i els consorcis integrats per aquestes.

D'altra banda, i en el cas dels incentius fiscals, aquests suposaran un ingrés menor en la recaptació dels impostos de la Generalitat.

Els imports dels beneficis fiscals corresponents a l'any 2020, 2021 i 2022 a Catalunya es descriuen en la taula següent:

Deduccions de normativa autonòmica	2020			2021			2022		
	Declarants	Import (€)	Mitjana (€)	Declarants	Import (€)	Mitjana (€)	Declarants	Import (€)	Mitjana (€)
Donatius entitats de foment llengua catalana o occitana	137.485	2.415.934	18	143.766	2.565.257	18	142.134	2.634.372	19
Donatius entitats que fomenten la recerca científica i el desenvolup. i la innovació	12.347	626.791	51	10.515	633.495	60	12.998	600.078	46
Donacions a entitats benef. medi ambient, conserv patrimoni natural...	39.334	453.337	12	22.579	328.129	15	23.619	386.755	16
TOTAL		3.496.062			3.526.882			3.621.205	

b) L'impacte sobre les administracions locals, tenint en compte la seva dimensió i el règim especial de Barcelona

La mesura ha de comportar un impacte positiu per a les administracions locals, en tant que poden ser beneficiàries del mecenatge, així com les entitats autònomes administratives que en depenen, i els consorcis integrats per aquestes.

c) L'impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa, i des de la perspectiva de la reducció de càrregues administratives per als ciutadans i per a les empreses

Les càrregues administratives per a les empreses i per als ciutadans es podran concretar una vegada es determinin quins són els beneficis fiscals. Aquestes càrregues podran ser tant per als mecenes com per a les entitats beneficiàries del mecenatge, i aniran adreçades, bàsicament, als mitjans d'acreditació de les activitats de mecenatge.

d) Els impactes econòmics, socials o ambientals rellevants que no s'hagin valorat als apartats anteriors

Com ha quedat palès al llarg d'aquesta memòria, la col·laboració publicoprivada que caracteritza el mecenatge –que en cap cas allibera l'Administració pública del compliment de la seva obligació de vetllar pel benestar de la ciutadania–, ha de contribuir a millorar el finançament de les entitats sense ànim de lucre que desenvolupen activitats d'interès general, el qual repercuteix a la ciutadania beneficiària de les activitats que presten aquestes entitats.

5. La procedència d'efectuar una consulta pública prèvia o bé la justificació de les excepcions que hi puguin concórrer, així com la valoració de la necessitat d'emprar, si escau, altres eines i canals de participació complementaris a la publicació al Portal de la transparència

La procedència d'efectuar una consulta pública prèvia a l'elaboració de la norma o, si escau, la justificació de l'excepció o les excepcions legalment previstes, s'ha d'analitzar segons les previsions de l'Acord del Govern de 22 de gener de 2019, relatiu a l'oportunitat de les iniciatives legislatives del Govern i a la seva consulta pública.

L'Acord esmentat disposa que amb caràcter previ a l'elaboració del projecte o avantprojecte de llei o de reglament, s'ha de substanciar una consulta pública, a través del portal web de l'Administració competent en la qual es demanarà l'opinió dels subjectes i de les organitzacions més representatives potencialment afectats per la futura norma.

Ara bé, es pot prescindir del tràmit esmenat en el cas de normes pressupostàries, organitzatives o quan concorrin raons greus d'interès públic.

En el cas que ens ocupa, no estem davant d'una norma pressupostària o organitzativa, ni concorren raons greus d'interès públic que justifiquin prescindir del tràmit.

Per tot plegat, entenem que és procedent d'efectuar una consulta pública prèvia a l'elaboració de la norma.